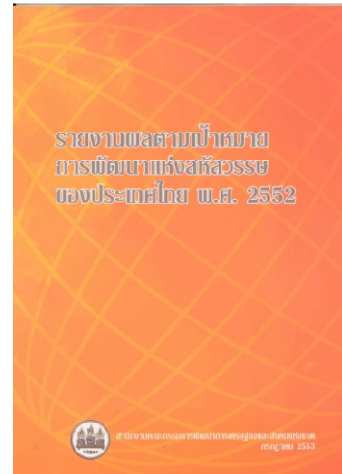

ผลการพัฒนาตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของประเทศไทย (MDGs) พ.ศ. ๒๕๕๒

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะแกนกลางประสานงาน ร่วมกับองค์กรทุกภาคส่วนในการจัดทำรายงานผลตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือ MDGs พบว่ามีความก้าวหน้ามากขึ้น และสามารถรักษาระดับความก้าวหน้าได้ในบางเป้าหมาย ซึ่งการจัดทำรายงานดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการประเมินความก้าวหน้าการพัฒนาของประเทศไทย เพื่อก้าวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต

นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กล่าวว่า การจัดทำรายงานผลการพัฒนาตามเป้าหมายแห่งสหัสวรรษของประเทศไทย ฉบับที่ ๒ ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย โดยให้หน่วยงานและองค์กรที่รับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาแต่ละด้านมีบทบาทสำคัญในการประเมินสถานการณ์ความก้าวหน้าและระบุประเด็นปัญหา ความสำเร็จ โอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนา และแนวทางการพัฒนาในระยะต่อไป เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย MDGs (Millennium Development Goals) และมีกระบวนการ กลไกในการขับเคลื่อนที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้เป้าหมายและตัวชี้วัด MDGs เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวางแผน ดำเนินงาน และประเมินผลการพัฒนาของแต่ละสาขาและหน่วยงานต่างๆ ด้วย

สำหรับภาพรวมผลการดำเนินงานตามเป้าหมายฯ เลขาธิการฯ กล่าวว่า ในระดับชาติ พบว่าการดำเนินการมีความก้าวหน้ามากขึ้น และสามารถรักษาระดับความก้าวหน้าในบางเป้าหมาย แต่บางเป้าหมายไม่สามารถประเมินได้เนื่องจากเป้าหมายที่กำหนดไว้ ไม่เหมาะสมกับประเทศไทย หรือมีการปรับเปลี่ยนชุดข้อมูล และขณะนี้ หน่วยงานต่างๆ ได้ให้ความสำคัญและนำไปกำหนดเป็นเป้าหมายของแผนพัฒนาระดับชาติและระดับสาขาเพื่อขับเคลื่อนต่อไป ส่วนในระดับจังหวัด ในภาพรวมพบว่ามีความเข้มข้นแตกต่างกันระหว่างพื้นที่และความเข้มแข็งของหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละเป้าหมาย และเนื่องจากเป้าหมายและตัวชี้วัดได้ถูกบูรณาการกับเป้าหมายการพัฒนาชุดอื่นของจังหวัด จึงมักขาดการติดตามผลการดำเนินงานในภาพรวมอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การโยกย้ายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและการที่ภาคส่วนอื่นๆ ไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาอย่างครบวงจร เป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง

ในส่วนของการรายงานผลรายเป้าหมาย ปรากฏว่า ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการพัฒนาหลายด้าน ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้ เป้าหมายหลักที่ ๑ การขจัดความยากจนและหิวโหย สามารถลดสัดส่วนประชากรยากจนลงครึ่งหนึ่งในช่วงปี ๒๕๓๓-๒๕๕๔ ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่ยังมีภาวะความยากจนสูงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และในกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุ เด็ก และแรงงานภาคเกษตร ซึ่งต้องให้ความสำคัญเป็นลำดับสูงในการขจัดความยากจนในระยะต่อไป สำหรับเป้าหมายการให้กำลัง

แรงงานทั้งหมดรวมผู้หญิงและเยาวชนได้ทำงานที่มีคุณค่า พบว่ามีสัดส่วนผู้มีงานทำต่อประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสัดส่วนผู้มีงานทำที่ยากจนมีแนวโน้มลดลง แต่ผลิตภาพแรงงานซึ่งเพิ่มสูงขึ้นในช่วงแรกของทศวรรษ ๒๐๐๐ ลดลงอย่างรวดเร็วตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ ในส่วนการลดสัดส่วนประชากรที่หิวโหยลดลงครั้งหนึ่งในปี ๒๕๕๓-๒๕๕๘ สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายตามที่ตั้งไว้

เป้าหมายหลักที่ ๒ ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา พบว่าตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ อัตรานักเรียนต่อประชากรวัยเรียนรวมระดับประถมศึกษาสูงเกินร้อยละ ๑๐๐ เนื่องจากส่วนหนึ่งเป็นเด็กอายุเกินเกณฑ์ ต่ำกว่าเกณฑ์ และเรียนซ้ำชั้น นอกจากนี้ อัตราการคงอยู่ของนักเรียนสูงถึงร้อยละ ๘๘.๔ ในปี ๒๕๔๕ จึงสรุปได้ว่า ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายในการให้เด็กทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนอัตรานักเรียนต่อประชากรวัยเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปี ๒๕๔๙ สูงถึงร้อยละ ๙๖.๗ ในขณะที่อัตราการคงอยู่ของนักเรียนในปี ๒๕๔๘ คือร้อยละ ๗๔.๔ นับว่าไม่บรรลุเป้าหมายที่จะให้เด็กทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นภายในปี ๒๕๔๙ อย่างไรก็ตาม อัตรานักเรียนต่อประชากรวัยเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปี ๒๕๕๑ สูงขึ้นเป็นร้อยละ ๖๘.๑ ในขณะที่อัตราการคงอยู่ยังต่ำเพียงร้อยละ ๕๒.๘ จึงนับว่าการจะทำให้เด็กทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในปี ๒๕๕๘ ยังเป็นเป้าหมายที่ท้าทาย

เป้าหมายหลักที่ ๓ ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศ และส่งเสริมบทบาทสตรี สามารถบรรลุผลในการขจัดความไม่เท่าเทียมทางเพศในการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาภายในปี ๒๕๔๘ และในทุกระดับการศึกษาภายในปี ๒๕๕๘ โดยพิจารณาจากอัตราการเข้าเรียนรวมของทั้งสองเพศพบว่า ในระดับประถมศึกษาใกล้เคียงกัน ระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา อัตราการเข้าเรียนของหญิงสูงกว่าชาย ในขณะที่ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายการเพิ่มสัดส่วนผู้หญิงในรัฐสภา องค์การบริหารส่วนตำบล และตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของราชการเป็นสองเท่าในช่วงปี ๒๕๔๕-๒๕๔๙ แต่มีแนวโน้มที่จะขยายตัวมากขึ้น

เป้าหมายหลักที่ ๔ ลดอัตราการตายของเด็ก อัตราการตายของเด็กและทารกอยู่ในระดับต่ำเกินกว่าที่คาดหวังให้ลดลงสองในสามได้ และปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังอยู่ระหว่างการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงระบบข้อมูล ทำให้ไม่สามารถประเมินความก้าวหน้าได้ชัดเจน นอกจากนี้ อัตราการตายของเด็กและทารกในพื้นที่สูง จังหวัดภาคเหนือ และสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่มีแนวโน้มลดลง ทำให้มีโอกาสต่ำที่จะบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายหลักที่ ๕ พัฒนาสุขภาพสตรีมีครรภ์ การตายและสาเหตุการตายของมารดา จากข้อมูลทะเบียนราษฎรแสดงอัตราการตายเพียง ๑ ใน ๓ ของสถานการณ์จริงเท่านั้น ทางกระทรวงสาธารณสุขจึงได้เริ่มพัฒนาระบบข้อมูลอัตราส่วนการตายของมารดาจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรที่มีความครอบคลุมมากกว่าร้อยละ ๙๐ โดยใช้ข้อมูลชุดใหม่ในการรายงานผลการพัฒนา สำหรับเป้าหมายการให้ทุกคนได้รับบริการอนามัยเจริญพันธุ์ภายในปี ๒๕๕๘ ประเทศไทยประสบความสำเร็จสูง โดยอัตราการคุมกำเนิดในสตรีสมรสอายุ ๑๕-๔๙ ปี เพิ่มจากร้อยละ ๖๔.๗ เป็นร้อยละ ๘๑.๑ ในช่วงปี ๒๕๓๒-๒๕๔๙

เป้าหมายหลักที่ ๖ ต่อสู้โรคเอดส์ มาลาเรีย และโรคสำคัญอื่นๆ ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการชะลอและลดการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ภายในปี ๒๕๕๘ โดยพบว่าอัตราการติดเชื้อเอชไอวีในสตรีมีครรภ์ลดลงจากร้อยละ ๑.๔๖ ในปี ๒๕๔๓ เหลือร้อยละ ๑.๐๑ ในปี ๒๕๔๘ และ ๐.๗๒ ในปี ๒๕๕๑ และมีโอกาสสูงที่จะบรรลุเป้าหมายการให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยโรคเอดส์ได้รับการดูแลรักษาอย่างทั่วถึงภายในปี ๒๕๕๓ สำหรับการป้องกันและลดการเกิดโรคมาลาเรีย และโรคสำคัญอื่นๆ ภายในปี ๒๕๕๘ โรคมาลาเรีย สามารถบรรลุเป้าหมายแล้ว ในขณะที่วัณโรคและโรคหลอดเลือดหัวใจ มีโอกาสต่ำที่จะบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่ยังมีวิถีชีวิตที่เสี่ยงต่อการเกิดโรค

เป้าหมายหลักที่ ๗ รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน มีโอกาสบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากประเทศไทยสามารถเพิ่มสัดส่วนพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ปศุสัตว์ รวมทั้งประสบความสำเร็จในการเลิกการนำเข้าสารเคมีทำลายชั้นโอโซน สำหรับการลดสัดส่วนประชากรที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งน้ำสะอาดและสิ่งแวดล้อมที่สุขลักษณะครึ่งหนึ่งภายในปี ๒๕๕๘ ประเทศไทยสามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมาย โดยมีอัตราการเข้าถึงแหล่งน้ำสะอาดและสิ่งแวดล้อมที่สุขลักษณะครอบคลุมประชากรเกือบทั้งหมด ส่วนการยกระดับคุณภาพชีวิตประชากรในชุมชนแออัด ๑๐๐ ล้านคนทั่วโลกภายในปี ๒๕๖๓ มีโอกาสสูงที่จะบรรลุเป้าหมาย โดยพบว่าข้อมูลจากสำมะโนประชากรและการเคหะปี ๒๕๔๓ แสดงว่า สัดส่วนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในบ้านที่สร้างด้วยวัสดุไม่ถาวร วัสดุใช้แล้ว หรือวัสดุอื่นๆ มีเพียงร้อยละ ๗.๖ จึงนับว่าเรื่องความคงทนของที่อยู่อาศัยไม่ใช่ปัญหาสำคัญของครัวเรือนไทย

เป้าหมายหลักที่ ๘ ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในประชาคมโลก ประเทศไทยบรรลุผลในการให้ความสำคัญกับประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด และการร่วมมือกับบรรษัทฯ ดำเนินการให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถเข้าถึงยาที่จำเป็น เนื่องจากในช่วงสิบปีที่ผ่านมา ได้มีการปฏิรูประบบการประกันสุขภาพครั้งใหญ่ที่สุดในช่วงปี ๒๕๔๔-๒๕๔๕ โดยครอบคลุมการให้บริการสาธารณสุขทั้งด้านการรักษา ควบคุม ป้องกัน ส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพแก่ประชากรถึงร้อยละ ๙๙.๐๘

การจัดทำรายงานดังกล่าวเป็นฉบับที่ ๒ โดยฉบับแรกได้นำเสนอรายงานเมื่อปี ๒๕๔๗ โดยที่มาของการจัดทำรายงานนี้ สืบเนื่องจากในการประชุมสุดยอดแห่งสหประชาชาติเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๔๓ ประเทศไทยเป็น ๑ ใน ๑๘๙ ประเทศที่ได้ให้คำรับรองปฏิญญาแห่งสหประชาชาติ และตกลงร่วมกันที่จะใช้เป้าหมายการพัฒนาที่กำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนและวัดผลได้ โดยกำหนดวาระการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคคนและลดช่องว่างการพัฒนาทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ปฏิญญาดังกล่าวจึงเป็นที่มาของเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (MDGs) ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาบรรลุสัมฤทธิ์ผลภายในปี ๒๕๕๘ โดย สศช. ได้รับมอบหมายให้เป็นแกนกลางในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ของสหประชาชาติในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามเป้าหมาย MDGs